

NEFORMALIUOJU BŪDU ĮGYTŲ ELEKTROS ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO KOMPETENCIJŲ VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO METODIKA

DALIA JAKŠTIENĖ, KSAVERAS TURSKIS

Projektas „Neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo sistemos kūrimas ir diegimas aukštosiose mokyklose“

Projekto kodas: VP1-2.1-ŠMM-04-k-03-001

Neformaliuoju būdu įgytų elektros įrenginių eksploatavimo kompetencijų vertinimo ir pripažinimo metodika

Autoriai: Dalia Jakštienė, Ksaveras Turskis.
Panevėžys: UAB „Riprosetas“, 2014. – 48 p.

Apsvarstyta ir patvirtinta Energetikos katedros posėdyje 2013-10-16, protokolo Nr. Rf-10-14.

© D. Jakštienė, K. Turskis, 2014

ISBN 978-609-8141-02-3

TURINYS

ĮVADAS	4
1. PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNĖLIS	5
2. ELEKTROS ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO PROGRAMOS APRAŠAS	7
3. VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO TVARKA IR PROCESAS	9
4. PASIEKIMO APLANKO SUDARYMAS IR KONSULTAVIMAS	11
5. STUDIJŲ PROGRAMOS DALIES SĄSAJŲ SU PATEIKIAMOMIS VERTINIMUI KOMPETENCIJOMIS SUDARYMAS	17
6. VERTINIMO METODŲ IR KRITERIJŲ PARINKIMAS	26
7. BAIGIAMASIS ĮVERTINIMAS IR PRIPAŽINIMAS	29
8. VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO REFLEKSIJA	30
LITERATŪRA	33
PRIEDAI	34

IVADAS

Neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų pripažinimas yra įgytų pasiekimų vertinimo galutinis etapas, per kurį pripažįstama, kad asmens pasiekimai atitinka nustatytus reikalavimus. Siekiant neformaliuoju ir savaiminiu būdu pasiektų mokymosi rezultatų įskaitymo studijų kreditais, pateikti įrodymai turi atitikti studijų programos rezultatus.

Neformaliuoju būdu įgytomis žiniomis ir gebėjimais gali būti laikomi:

- formaliojo mokymosi kitoje aukštojo mokslo institucijoje rezultatai;
- darbo vietoje įgytos kompetencijos;
- neformaliojo mokymosi būdu įgytos kompetencijos;
- iš gyvenimo patirties įgytos kompetencijos;
- kitos įrodomos kompetencijos (bendrosios, dalykinės ar asmeninės).

Kompetencijų pripažinimas ir vertinimas yra susijusios sąvokos. Vertinimas – tai prielaida pripažinti kvalifikaciją. Neformaliojo švietimo sistemoje įgytų kompetencijų pripažinimas yra procesas, per kurį formaliojo švietimo sistemoje, taip pat neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgyti pasiekimai (žinios, mokėjimai, įgūdžiai, kompetencijos) pripažįstami kaip atitinkantys tam tikros studijų programos dalis. Neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų vertinimo tvarka išplečia suaugusiųjų mokymosi visą gyvenimą strategijos įgyvendinimo ribas. Suaugusieji, neįgiję aukštojo išsilavinimo, bet turintys formaliuoju būdu nepripažintų kompetencijų, įgytų dirbant ar savarankiškai mokantis, turi turėti galimybę formalizuoti savo pasiekimus. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi formaliojo pripažinimo sistemos įdiegimas didina studijų prestižą ir aukštojo mokslo prieinamumą, leidžia išlaikyti darbo vietas keičiantis norminių aktų reikalavimams dėl atitinkamų profesijų ir didina konkurencingumą darbo rinkoje. Šios metodologijos tikslas – įvertinti asmens pasiekimus ir paskatinti jį siekti naujų kvalifikacijų.

1. PAGRINDINIŲ SAŲOKŲ ŽODYNĖLIS

Aplankas – tikslingai sudarytas kandidato darbų rinkinys, iliustruojantis besimokančiojo pastangas, pažangą ir pasiekimus vienoje ar keliose mokymo programos srityse, ir pagrįstas savianalize.

Formalusis mokymasis – mokymasis, kuris vyksta organizuotoje ir struktūriškai apibrėžtoje aplinkoje, skirtoje specialiai mokymosi tikslams, ir paprastai baigiasi kvalifikacijos suteikimu išduodant sertifikatą ar diplomą. Toks mokymasis vyksta bendrojo lavinimo, pirminio profesinio ir aukštojo mokslo įstaigose.

Įgūdžiai – iki automatizmo (tobulai) išlavinti žmogaus mokėjimai.

Išsilavinimas – teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens tam tikro lygio branda, kompetencija, kvalifikacija.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Gebėjimai – žinių, įgūdžių ir nuostatų konkrečioje situacijoje visuma, individualios asmenybės savybės, kurios lemia tam tikros veiklos sėkmę ir pasireiškia savita šiai veiklai būtinų žinių, mokėjimų ir įgūdžių dinamika.

Kandidatas – asmuo, siekiantis neformalioju būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo (patvirtinimo).

Kompetencija – gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, vertybinių nuostatų visuma. Kompetenciją lemia mokymosi / studijų metu įgytos žinios, gebėjimai, turimi požiūriai ir vertinimai bei sukaupta patirtis. Apibrėžtai platesnei veiklai (profesijai) reikalingos kompetencijos sudaro kvalifikaciją.

Konsultavimas – procesas, per kurį konsultantas padeda pasirėngti vertinimo procedūrai. Šiame etape kandidatas turi žinoti, koks bus juo vaidmuo vertinimo procedūroje, kiek reikės laiko, kokiais kriterijais bus vadovaujama vertinant. Konsultavimas gali būti individualus ir grupinis. Per konsultacijas su kandidatu aptariama vertinimo procedūra, analizuojami turimi mokymosi pasiekimų įrodymai ir jų atitiktis siekiamiems studijų rezultatams.

Konsultantas – tiesiogiai su kandidatu bendraujantis darbuotojas, padedantis pastarajam susipažinti su vertinimo procedūromis ir reikalavimais, teikiantis paramą konsultacijų metu, informuojantis ir konsultuojantis apie įvairias galimybes sėkmingo ir nesėkmingo įvertinimo ir pripažinimo atveju.

Kreditas – modulio, dalyko ar programos dalies išmokymo kiekio ir lygio matavimo vienetas. Tai studentų darbo krūvis, būtinas numatytiems studijų rezultatams įgyti.

Kvalifikacija – tam tikrų žinių ir gebėjimų visuma, kurią įgijęs žmogus gali efektyviai ir kokybiškai dirbti atitinkamoje profesijoje ir apibrėžtoje veiklos srityje.

Mokymosi forma – švietimo teikėjo siūlomas ir asmens pasirinktas mokymosi organizavimo būdas.

Mokymosi pasiekimai – žinios, gebėjimai, vertybinės nuostatos, kuriuos asmuo gali demonstruoti mokymosi pabaigoje.

Neformalusis mokymas(-is) – mokymas pagal įvairias mokymosi poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas, kurias baigęs asmuo įgyja laisvos formos pažymėjimą, kuriame fiksuojamos jo įgytos žinios, kompetencija.

Pokalbis – universalus mokymosi pasiekimų vertinimo metodas, kada bendraujant galima gauti informacijos apie įvairius mokymosi aspektus, tiesiogiai nematimus veiklos motyvus, išgyvenimus, subjektyvų požiūrį į profesines veiklas, gyvenimo reiškinius ir pan. Šio metodo esmė – naudojant klausinėjimo techniką ir dialogo kūrimo įgūdžius, atskleisti kandidato kompetencijų įrodymus.

Profesija – atitinkamomis žiniomis, mokėjimais, (su)gebėjimais ir įgūdžiais grįsta žmonių veikla, teikianti jiems materialinio apsirūpinimo ir aktyvaus išitraukimo į visuomeninio gyvenimo struktūras prielaidas.

Pripažinimas – procesas, per kurį formaliojo švietimo sistemoje, taip pat neformaliojo mokymosi būdu įgyti pasiekimai (žinios, mokėjimai, įgūdžiai, kompetencijos) pripažįstami atitinkančiais dalinę arba visą tam tikros studijų programos, kvalifikacijos ar kvalifikacinio laipsnio kvalifikaciją.

Refleksija – metodas, skatinantis geriau pažinti save, išreikšti jausmus, integruoti teorines žinias ir savo patirtį, ir sudarantis prielaidas geriau panaudoti savo žinias.

Savianalizė – savo mokymosi, profesinės, visuomeninės veiklos analizė, kurią atliekant savarankiškai, padedant ar konsultantui ar vertintojui stengiamasi gauti žinių apie save ir savo mokymosi pasiekimus.

Savišvieta –savarankiškas mokymasis, grindžiamas asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir praktine patirtimi.

Saviugda – savęs ugdymas prasmingai gyvenant, kai augantis ar suaugęs žmogus pats inicijuoja savo asmenybės vystymosi ir tobulėjimo kryptį, turinį, metodus ir formą.

Specialybė – tai tam tikra mokslo žinių ir praktinių įgūdžių visuma, kurią įsisavina žmogus, rengdamasis konkrečios profesijos darbui, t. y. įgyja reikiamą kvalifikaciją. Giminingos specialybės sudaro vieną grupę – profesiją, pvz., statybininko profesija apima mūrinininko, tinkuotojo, dažytojo ir kitas specialybes.

Studijų rezultatai – tai, ką asmuo žino, supranta ir geba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „gebėjimai“, „įgūdžiai“ ir „kompetencija“.

Veiklos vertinimas darbo vietoje – praktinis testavimas darbo vietoje arba vertinimą vykdančioje institucijoje, kurioje sukurta darbo vietai artima darbo aplinka, siekiant nustatyti, ar kandidatas turi pasirinktai profesijai reikalingų kompetencijų, kurių pripažinimo siekia.

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Vertintojas – asmuo, pagal nustatytas procedūras ir kompetencijų vertinimo principus atliekantis kandidato pasiekimų analizę ir įvertinantis, ar pripažinti pateikiami įrodymai yra pakankami ir gali būti pripažįstami kaip dalis studijų programos ar kvalifikacijos.

2. ELEKTROS ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO PROGRAMOS APRAŠAS

Studijų programos duomenys

Studijų programos pavadinimas	Elektros įrenginių eksploatavimas
Studijų sritis	Technologijos mokslai
Studijų programos specializacijų (jei yra) pavadinimai	Elektros įrenginiai ir tinklai Elektros įrenginių automatizuotas valdymas
Studijų kryptis ir šaka (pagrindinė)	H600 Elektronikos ir elektros inžinerija H620 Elektros inžinerija
Gretutinė studijų kryptis ir šaka (jei yra)	N200 Vadyba
Valstybinis kodas	653H62001
Studijų programos tipas	Laipsnį suteikianti studijų programa
Studijų rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji (profesinio bakalauro) studijų pakopa
Studijų forma ir trukmė (metai)	Nuolatinė 3 metai, iššęstinė 4 metai
Studijų programos apimtis kreditais	180 kreditų
Minimalus stojančiojo išsilavinimas	Vidurinis
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Elektros inžinerijos profesinis bakalauras

Elektros įrenginių eksploatavimo studijų programos tikslas ir numatomi rezultatai

Elektros įrenginių eksploatavimo profesinio bakalauro studijų programos tikslas – sudaryti edukacines sąlygas, leidžiančias visiems absolventams išsiugdyti kompetencijas, įgalinančias sėkmingai parengti kompetentingus elektronikos ir elektros inžinerijos krypties specialistus, gebančius paruošti elektrotechninį projektą, organizuoti ir atlikti elektros įrenginių montavimo darbus, organizuoti elektros įrenginių techninę priežiūrą ir remontą, vadovauti įmonės padaliniui.

Elektros įrenginių eksploatavimo programa yra profesinio bakalauro studijų programa. Šios programos rezultatai grindžiami žiniomis ir įgūdžiais, bendrojo ugdymo mokykloje bei šios programos keliamais tikslais. Bendrieji programos rezultatai:

1. Išmanyti elektros įrenginių veikimą ir nustatyti techninius parametrus
2. Parinkti elektros įrenginių valdymo ir automatizavimo schemas
3. Parengti elektros tinklų projektus
4. Parinkti pažangiausias elektros įrenginių montavimo technologijas
5. Užtikrinti montavimo darbų kokybę
6. Nustatyti elektros įrenginių techninę būklę
7. Organizuoti elektros įrenginių eksploatavimą
8. Saugiai eksploatuoti elektros įrenginius
9. Analizuoti ir įvertinti verslo aplinką ir galimybes
10. Įkurti įmonę (padalinį) ir organizuoti jos veiklą

11. Taikyti įgytas lietuvių kalbos ir užsienio kalbų žinias profesinėje veikloje
12. Mokėti bendrauti ir bendradarbiauti, dirbti komandoje
13. Taikyti įgytas fundamentaliųjų mokslų žinias profesinėje veikloje
14. Suvokti intelektualines, vertybines nuostatas – kūrybiškumą, motyvaciją, atsakomybę

Studijų programa ugdytų kūrybišką asmenybę, pajėgią kūrybingai reaguoti į šiuolaikinio pasaulio iššūkius, gebančią įprasminti savo gyvenimą prieštaringoje dabarties tikrovėje; sukurs edukacines prielaidas absolventams įgyti elektros įrenginių eksploatavimo inžinieriaus kompetencijų, reikalingų aktyviai ir konstruktyviai profesinei veiklai bei aktyviam dalyvavimui visuomenės gyvenime; padės išmokti taikyti žinias ir gebėjimus praktinėje veikloje, atskleidžiant profesionalų požiūrį į savo darbą, sprendžiant technines problemas ir priimant ir inicijuojant argumentuotus sprendinius; išugdys gebėjimus, nuolat tobulinti mokymosi įgūdžius, būtinus savarankiškai tęsti studijas ir mokytis visą gyvenimą.

3. VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO TVARKA IR PROCESAS

Kol nėra sukurtų bendrų kompetencijų vertinimo standartų, kaip ir kokių mastu pripažinti neformaliojo ugdymo, juo labiau – savišvietos būdu įgytas žinias? Vienose Europos šalyse neformaliojo būdu įgytų kompetencijų ir įgūdžių pripažinimo metodai įdiegti įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą strategijas, kitose – kvalifikacijos ir įgūdžių teisinio pripažinimo procedūros įgyvendinamos taikant galiojančias nacionalines kvalifikacijų sistemas. Remiantis Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo aukštosiose mokyklose rekomendacijomis (2010), aukštosioms mokykloms suteikta teisė pačioms tvirtinti kandidatų neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo kriterijus. Aukštoji mokykla pasirenka priimtinausius vertinimo sistemos elementus, juos pritaiko pagal savo studijų programas, studijų tvarką ir užtikrina tam tinkamus ir pakankamus materialiuosius ir žmonių išteklius. Be to, aukštosios mokyklos turėtų periodiškai peržiūrėti, vertinti ir tobulinti neformaliojo ir savaiminiu būdu įgytų kompetencijų vertinimo paslaugų veiksmingumą ir yra įpareigos užtikrinti šių kriterijų ir atitinkamos studijų programos reikalavimų atitiktį.

Neformaliojo būdu įgytos kompetencijos pripažinimo gali siekti kiekvienas asmuo, turintis įgytos kompetencijos įrodymų ir siekiantis jų pripažinimo. Tipiniu kandidatu laikomas asmuo, turintis atitinkamos darbo ar gyvenimo patirties, gebantis ją reflektuoti ir pateikti įgytas kompetencijas įrodančią informaciją. Sėkmingu kandidatu laikomas asmuo, turintis pakankamai patirties ir pateikiantis tinkamus tos patirties įrodymus. Kandidatas gali pasirinkti pademonstruoti įgytas kompetencijas, atlikdamas atitinkamas studijų modulių užduotis ar laikydamas tam parengtus testus.

Neformaliojo būdu įgytos kompetencijos pripažinimo procesas

Neformaliojo būdu įgytų kompetencijų pripažinimą sudaro šie vienas po kito einantys etapai:

1. Raštiškas kandidato pareiškimas siekti kompetencijų pripažinimo ir įrodymų pateikimas (1 priedas)
2. Kandidato supažindinimas su įvertinimo procedūra, konsultavimas ir informavimas
3. Kandidato pateiktų įgytų kompetencijų įrodymų vertinimas
4. Sprendimas dėl neformaliojo būdu įgytų kompetencijų pripažinimo arba nepripažinimo

Kandidato pareiškimo dalyvauti neformaliame kompetencijų vertinimo etape fiksuojami pagrindiniai duomenys apie pageidaujančius pripažinimo kandidatus: jų patirtį, išsilavinimą, amžių, studijų programą, pagal kurią pripažinimo siekia kandidatai. Šie duomenys panaudojami neformaliojo būdu įgytos kompetencijos pripažinimo procedūrų tobulinimui ir prieinamumo didinimui.

Supažindinimo, informavimo ir konsultavimo etape kandidatai supažindinami su pripažinimo procedūra, principais, vertinimo kriterijais, galimais vertinimo rezultatais siekiant užtikrinti pripažinimo proceso kokybę. Informavimo etape būtina nustatyti kokybinius kriterijus ir numatyti įvairines paskaitas kandidatams siekiant užtikrinti tinkamą kompetencijos įrodymų sutvarkymą ir pateikimą. Įvairinės paskaitos kandidatams užtikrina lygias galimybes, paaiškina pripažinimo specifiką ir suteikia progą aptarti galimus

vertinimo rezultatus. Šiame etape taip pat renkama informacija ir atsiliepimai pripažinimo metodikos tobulinimui ir procedūrų kokybės užtikrinimui. Konsultavimo etape konsultantas padeda kandidatui pasiruošti kompetencijų vertinimui. Šiame etape būtinas skaidrumas ir sąžiningumas kandidato atžvilgiu, t. y. kandidatas turi žinoti, koks turės būti jo paties indėlis į vertinimo procedūrą, kiek laiko truks vertinimas, kokie vertinimo kriterijai bus taikomi ir kokius vertinimo metodus jis gali pasirinkti. Konsultavimo forma gali būti individuali arba grupinė. Per konsultacijas išsamiai papasakojama apie vertinimo procedūrą. Asmeninių konsultacijų metu taip pat padedama parengti mokymosi pasiekimų aplanką (portfolio) ar kitus įrodymus apie asmens žinias, įgūdžius ir vertybines nuostatas. Konsultantas gali patarti, kokia seka pateikti dokumentus, refleksijas, užrašus, pažymėjimus, diplomų kopijas ir kitus kompetentingumą liudijančius dokumentus.

Kandidato pateiktų įgytų kompetencijų įrodymų vertinimo etapas apima kandidato kompetencijų įrodymų, studijų pasiekimų įrodymų, pateiktų įgytų kompetencijų įrodymų aplanke, analizę ir patikrinimą pagal tai, ar įrodymai atitinka mokymosi / studijų rezultatus, nurodytus mokymo / studijų programoje. Vertintojai užtikrina, kad pripažinimui buvo naudoti autentiški, validūs, patikimi ir esamą situaciją atitinkantys bei pakankami įrodymai. Jei pateiktuose įrodymuose trūksta medžiagos, įrodančios kandidato siekiamas pripažinti kompetencijas, vertintojas parenka kitus kompetencijų demonstravimo metodus: pokalbį, testą (žodžiu ar raštu), praktines užduotis (ir praktinių užduočių stebėjimą), refleksijų analizę. Vertinimo metodai gali būti įvairūs, pasirenkami atsižvelgiant į situaciją, kad būtų galima nustatyti kuo daugiau kandidato pasiekimų ir pateikti išsamų, siekiamų pripažinti kompetencijų aprašą. Vertindami pateiktus įrodymus vertintojai taip pat atkreipia dėmesį į šiuos aspektus: kandidato veiklos, kurioje jis įgijo kompetencijas pobūdį; šios veiklos įvairovę ir specifiškumą; ar ši veikla yra susijusi su kompetencijomis, numatytomis studijų programų rezultatuose; kandidato patirties atitikimą ir trukmę.

Sprendimas dėl neformalioju būdu įgytų kompetencijų pripažinimo arba nepripažinimo yra paskutinis vertinimo procedūros etapas. Vertintojas arba vertinimo komisija priima sprendimą dėl kompetencijų pripažinimo arba nepripažinimo. Jei kandidatas įrodo turintis atitinkamas kompetencijas ir jas grindžiančias žinias ir įgūdžius, aprašytus studijų programos pasiekimuose, jam yra suteikiami atitinkamos studijų programos dalies kreditai. Jeigu atlikus vertinimą paaiškėja, kad kandidatas nepateikė pakankamai įrodymų apie turimas kompetencijas ir negali jų pademonstruoti kitais būdais, jam rekomenduojami papildomi užsiėmimai, kad būtų galima būtų įskaityti atitinkamus studijų programos kreditus. Kandidatas gali pasirinkti tik tuos studijų programos modulius ir dalykus, kurie būtini norint gauti atitinkamų kompetencijų pripažinimą.

Kandidatas gali nesutikti su vertintojų priimtais sprendimais ir teikti apeliaciją remdamiesi universitete galiojančia apeliacijų nagrinėjimo tvarka.

4. PASIEKIMŲ APLANKO SUDARYMAS IR KONSULTAVIMAS

Pasiekimų aplankas (*portfolio*) yra vienas iš dažniausiai rekomenduojamų vertinimo metodų, taikomų plėtojant mokymosi visą gyvenimą ir savarankiško studijavimo idėjas. Aplanko metodo taikymas suteikia kandidatams galimybę identifikuoti, analizuoti, įvardyti ar pademonstruoti iš bet kokios mokymosi ar darbinės patirties įgytas kompetencijas. Šis metodas naudojamas siekiant padėti savarankiškai studijuojantiems asmenims užfiksuoti, susisteminti, integruoti ir iš naujo panaudoti studijavimo (taip pat neformaliojo ir savaiminio) pasiekimus per tam tikrą laiko tarpą, be to, jis suteikia asmeniui galimybę pasinaudoti sukaupta informacija planuojant ir vertinant savo studijavimo pažangą (Stefani, Mason, Pegler, 2007).

Pasiekimų aplanką (*portfolio*) galima pavadinti išsamia ataskaita, kurioje apibūdinami ir dokumentais patvirtinami asmens studijavimo pasiekimai. Šiame dokumentų ir veiklos įrodymų rinkinyje fiksuojami visi formaliojo, neformaliojo, savaiminio studijavimo ir kūrybinio proceso etapai ir kiti žmogui svarbūs, prasmingi pasiekimai. Dažniausiai aplanke pateikiama dviejų tipų informacija: žmogaus darbo ar studijavimo produktai / rezultatai ir refleksijos (asmeninės mintys) apie studijas ar atliktą darbą. Refleksijų tikslas – ne tik apibūdinti jau atliktus darbus ar studijas, bet ir įvardyti tolesnius asmeninio arba profesinio tobulėjimo poreikius. Savarankiškų studijų planavimą pasitelkiant pasiekimų aplanką galima santykinai suskirstyti į tokius etapus: informacijos paieška, informacijos atranka, asmeninis reflektavimas, tolesnis studijavimo planavimas ir kitų asmenų suteikiamas grįžtamasis ryšys. Pasiekimų aplankas neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo kontekste pirmiausia reikalingas vertinimo tikslais, tačiau vertinimo rezultatai skatina profesinį tobulėjimą atsižvelgiant į asmeninius studijavimo poreikius. Pasiekimų aplanko išskirtinis požymis – asmens savianalizė, atliekama apsvarstant savo patirtį. Būdingi studijavimo pasiekimų aplanko kūrimo procesai yra *kaupimas*, *atrinkimas* ir *refleksija*. Jei aplanke, kaip priemonė, neskaitina atrankos ir refleksijos, jis tampa paprasčiausiu dokumentų rinkiniu.

Aplanko struktūra gali būti įvairi. Pavyzdžiui, jis gali turėti tokias dalis:

- 1) titulinį lapą, kuriame nurodomas studijuojančiojo vardas, pavardė, adresas (6 priedas);
- 2) turinio lapą, kuriame nurodoma pasiekimų aplanko dalių vieta;
- 3) asmens CV (7 priedas);
- 4) tam tikra tvarka išdėstyti asmens pasiekimų įrodymus. Šioje dalyje pateikiami tikslingai atrinkti įvairūs dokumentai, pagrindžiantys ne tik turimą patirtį, bet ir atitiktą studijų rezultatams, kurių pripažinimo siekiama;
- 5) asmens patirties rezultatų ir turimų kompetencijų savianalizę.

Siekiant apibūdinti savo patirtį, aplanke gali būti pateikiami formaliojo studijavimo pažymėjimai, studijavimo pasiekimų analizė, baigtų studijų ar profesinio tobulėjimo kursų pažymėjimai, atliktų užduočių įvertinimai, studijų procese parengti analitiniai rašto darbai, brėžinių pavyzdžiai, modeliai, projektai, kūrybiniai darbai ir kt.

1 lentelė. Kandidatas gali pateikti informaciją apie save pagal tokią schemą

Prašymo blokas	Pateikiami įrodymai	Papildoma informacija
Prašymas pripažinti pasiekimus		
Pateikiamos informacijos tikrumo deklaracija	Įrodymų matrica	
Kontaktinė informacija	Aiškūs ir suprantami turimų pasiekimų įrodymai	

Siekiant pristatyti profesinę veiklos patirtį, į aplanką galima įtraukti darbdavių rekomendacinius laiškus, darbo pavyzdžius (modeliai, maketai, projektai, nuotraukos ir t. t.), karjeros perspektyvų aprašą, profesinės veiklos užduočių sprendimus, darbo ar savanoriškos veiklos planus ir rezultatus, įvairių susitikimų garso ar vaizdo įrašus, organizacijos vidinės korespondencijos kopijas, susijusias su asmens pasiekimais, ir kitus asmens studijavimą ir veiklą atskleidžiančius įrodymus.

Elektroninis pasiekimų aplankas programuojamas atsižvelgiant į standartinio aplanko tikslus ir formavimo principus. Elektroninis pasiekimų aplankas skirtas studijų dalyko studijavimo, apimant studijavimą formaliai, neformaliai ir savaime, rezultatams pristatyti ir įvertinti. Virtuali aplinka suteikia galimybę studentui pateikti įvairių studijavimo ir neformaliojo bei savaiminio studijavimo pasiekimų įrodymų, o konsultantui – virtualiai konsultuoti studentus, rengiančius aplanką, vertinti jame pateiktus studentų studijavimo pasiekimus ir pateikti virtualų grįžtamąjį ryšį – pastabas, rekomendacijas dėl studento aplanko tobulinimo. Elektroninio pasiekimų aplanko virtuali aplinka sudaro studentui sąlygas konsultuojantis su konsultantu sisteminti savo patirties įrodymus, kaupti juos vienoje vietoje ir nuotoliniu būdu pateikti dėstytojui, atsiskaitant už studijuotą dalyką (*Savarankiško studijavimo panaudojant e. priemones metodika, 2012*). Elektroninis pasiekimų aplankas gali būti naudojamas ir kitokio pobūdžio vertinimui, pavyzdžiui, pristatant darbdaviui savo patirtį, kai siekiama įsidarbinti. Ši elektroninė priemonė suteikia galimybę ne tik pristatyti asmens studijavimo patirtį, bet ir sisteminti savarankiško studijavimo pasiekimų įrodymus. Elektroninis pasiekimų aplankas taip pat tinka mišrių studijų savarankiškam studijavimui koordinuoti. Kaip ir nuotolinio studijavimo priemonė, jis padeda studentui įvertinti studijavimo proceso eigą ir sėkmę vertinant įgytas žinias ir nustatant pasiekimų lygmenį pagal dalyko apraše numatytus studijavimo rezultatus. Tai padedanti apžvelgti savo patirtį elektroninė priemonė, jos pildymas skatina studentą analizuoti ne tik studijavimo, bet ir neformaliojo bei savaiminio mokymosi pasiekimus. Tokia elektroninė priemonė padeda įvairiomis formomis struktūrinti, fiksuoti ir išsaugoti asmeninius studijavimo ir profesinės veiklos įvykius ir pasiekimus, kurie, keičiantis gyvenimui ir karjerai, gali būti naudojami kaip įdomios ir vertingos asmeninės patirties įrodymai.

Pagalba rengiant pasiekimų aplanką

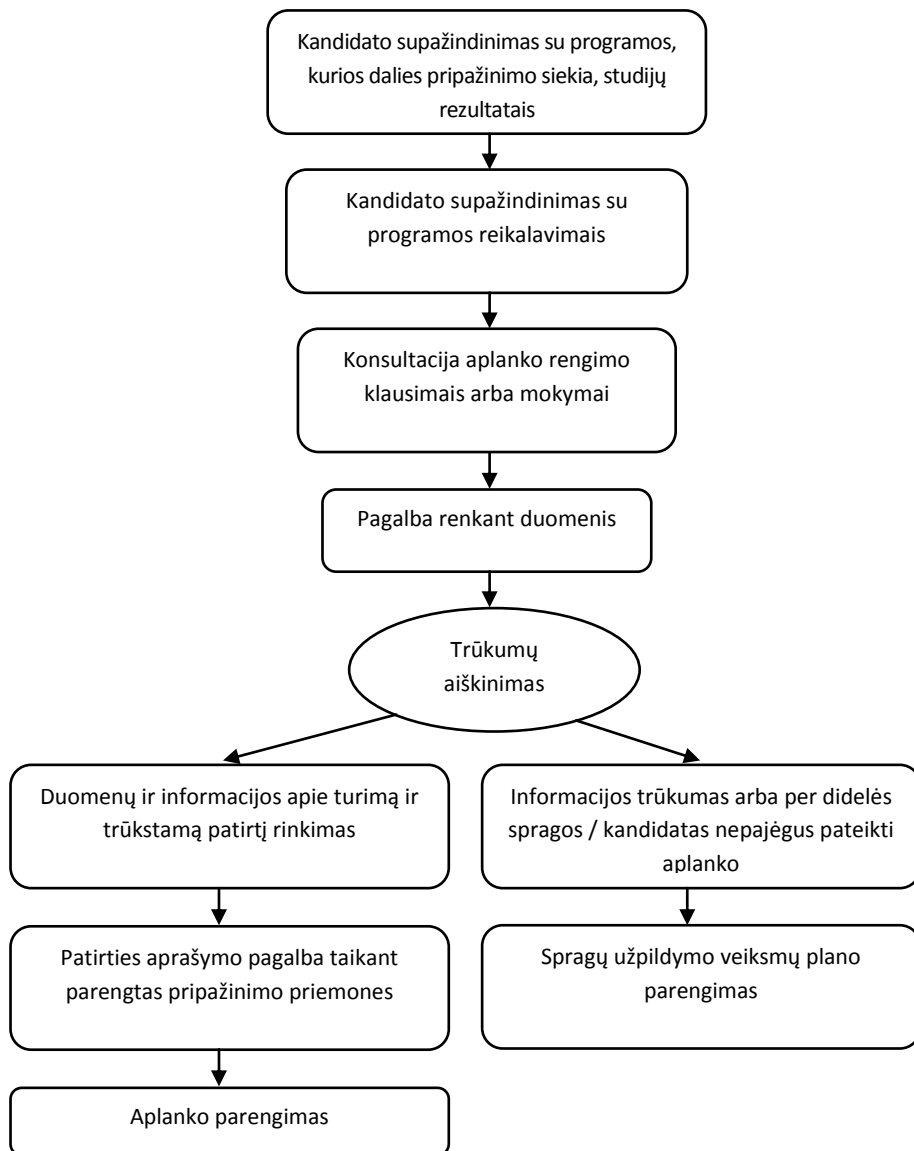
Pagalba rengiant pasiekimų aplanką – tai visų pirma pasirūpinimas, kad kandidatai laiku gautų visą reikiamą informaciją. Todėl, jei yra galimybė, kandidatams organizuojamos individualios ir grupinės konsultacijos apie neformaliuotu būdu įgytų kompetencijų įrodymų aplanko rengimą ir apie tai, kaip informacija bus vertinama. Rengiant pasiekimų aplanką, kandidatams organizuojami individualūs interviu, siekiant suteikti pagalbą, nustatyti tikslus, planuoti tolesnį mokymąsi. Rengiant pasiekimų aplanką, kartu su kandidatu atliekamas darbo, mokymosi ir kitokios (pvz., savanoriškos) veiklos inventorizavimas ir pervadinimas į kompetencijas, fiksuojami turimi įrodymai. Toliau teikiama pagalba renkant faktus ir aprašant kompetencijas, gerosios patirties pavyzdžius.

Pagalbinės formos rengiantis neformaliuotu būdu įgytų kompetencijų vertinimui pavyzdys pateikiamas 2 lentelėje. Joje kandidato ankstesniojo mokymosi pasiekimai prilyginami studijų programos rezultatams ir numatoma, kaip tai galėtų būti įrodoma ir patikrinama (pirma ir paskutinė grafos pildomos vertintojo).

2 lentelė. Savianalizės klausimai

Studijų programos rezultatai	Ar tai galiu ir koku lygiu?	Kaip galiu tai įrodyti?	Kaip tai gali būti vertinama?
Išmanyti elektros įrenginių veikimą ir nustatyti techninius parametrus.			
Parinkti elektros įrenginių valdymo ir automatizavimo schemas.			
Parengti elektros tinklų projektus.			
Parinkti pažangiausias elektros įrenginių montavimo technologijas.			
Užtikrinti montavimo darbų kokybę.			
Nustatyti elektros įrenginių techninę būklę.			
Organizuoti elektros įrenginių eksploatavimą.			
Saugiai eksploatuoti elektros įrenginius.			
Analizuoti ir įvertinti verslo aplinką ir galimybes.			
Įkurti įmonę (padalinį) ir organizuoti jos veiklą.			
Taikyti įgytas lietuvių kalbos ir užsienio kalbų žinias profesinėje veikloje.			
Mokėti bendrauti ir bendradarbiauti, dirbti komandoje.			
Taikyti įgytas fundamentaliųjų mokslų žinias profesinėje veikloje.			
Suvokti intelektualines, vertybines nuostatas – kūrybiškumą, motyvaciją, atsakomybę.			

Aplanko rengimas nėra lengvas procesas. Jam reikia specialių kandidato įgūdžių, visų pirma savo patirties refleksijos, taip pat kritinio mąstymo, gebėjimo vertinti save. Dėl šios priežasties praverstų turėti kandidatams parengtas rekomendacijas, kuriose išsamiai aprašoma, kaip rengti atskiras pasiekimų aplanko dalis ir kokios pagalbos tam tikrais atvejais jie gali tikėtis (1 pav.).

1 pav. Pagalbos rengiant pasiekimų aplanką bendroji schema

Aplanko parengimas

Siekiant nustatyti, ar kandidatas pateikia visus reikiamus aplanko dokumentus, taikoma pasiekimo aplanko tikrinimo lentelė.

3 lentelė. Pasiekimų aplanko tikrinimo lentelė

	Taip	Ne
Ar kandidatas pasiliko pateikiamo aplanko kopiją?		
Ar aplanką sudaro visos šios dalys:		
Kontaktinė informacija		
Prašymas dėl neformalioju būdu įgytos kompetencijos pripažinimo		
Pateikiamų duomenų tikrumo deklaracija		
Dabartinę situaciją atitinkantis tam tikros formos gyvenimo aprašymas		
Trumpas pateikiamų įrodymų aprašas su reikiamais paaiškinimais		
Aiškūs turimų pasiekimų įrodymai pagal sritį, kurioje siekiama pripažinimo		
Patvirtintos dokumentų, pagrindžiančių įrodymus, kopijos		

Pasiekimų analizė ir vertinimas

Kadangi kiekvienu atveju pasiekimų aplankas yra individualus projektas, jo turinys turi būti analizuojamas atsižvelgiant į programos, kurioje siekiama pripažinimo, studijų rezultatus ir vertinamas pagal atitiktį šiems rezultatams. Kiekvienas neformalioju būdu įgytos kompetencijos įrodymas gali būti vertinamas balais nuo nulio iki dešimties pagal atitikties nustatytiems studijų rezultatams laipsnį. Vertinimo balais sistema pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. Vertinimo balai

Balai	Duomenų išsamumas	Pagrindimas
0–4 balai	Nėra turimos kompetencijos įrodymų	Įrodymų nepateikta arba jie neatitinka studijų rezultato, pagrindimas nepateiktas arba nereflektuojamas.
5–6 balai	Silpni įgytos kompetencijos įrodymai	Įrodymai nepakankami arba pateikiami netvarkingai, yra klaidų ir neatitikimų, pagrindimas nepakankamas, turimos kompetencijos refleksija silpna.
7–8 balai	Adekvatūs kompetencijos įrodymai	Įrodymai pateikiami tvarkingai, be klaidų ir neatitikimų, bet įrodymų informacija apima tik bazinius kompetencijos reikalavimus, pateikiamiems įrodymams trūksta išsamumo ir sistemiskumo.
9–10 balų	Stiprūs turimos kompetencijos įrodymai	Įrodymai pateikiami tvarkingai, nuodugniai parodo turimų kompetencijų ryšį su studijų rezultatais, pasižymi integralumu ir sistemiskumu. Visi pateikiami įrodymai išsamūs ir pagrįsti faktais.

Pasiekimų aplanko vertinimas

Siekiant prilyginti studijų rezultatams, pripažinti pasiekimai vertinami balu, atspindinčiu neformalioju būdu įgytų kompetencijų lygį. Pvz., studijų programos dalis, kurios pripažinimo siekiama, apima 15 atskirų studijų dalykų rezultatų. Tokiu atveju kandidato pateikti įrodymai vertinami:

- puikiai – kai pateikiami išsamūs dalykų rezultatų kompetencijų įrodymai, o kiti pateikiami įrodymai yra adekvatūs;
- 1. gerai – kai 10–12 studijų dalykų rezultatų įrodymai yra stiprūs, o kitų – adekvatūs;
- gerai – kai bent 9 studijų dalykų rezultatai yra stiprūs, o kitų – adekvatūs;
- pakankamai – kai bent 9 studijų dalykų rezultatai yra stiprūs, o bent vieno rezultato iš likusiųjų įrodymai – adekvatūs;
- patenkinamai – kai 10–12 studijų dalykų rezultatų įrodymai yra adekvatūs;
- silpnai – kai bent 7 studijų dalykų rezultatų įrodymai yra adekvatūs.

5. STUDIJŲ PROGRAMOS DALIES SĄSAJŲ SU PATEIKIAMOMIS VERTINIMUI KOMPETENCIJOMIS SUDARYMAS

Tai yra pirminis portfolio duomenų analizės etapas. Jis leidžia greitai nustatyti, kurie įrodymai yra priskirtini tolimesnei analizei, o kurie turi būti atmesti kaip netinkantys šiai studijų programai. Jie gali būti tinkami kitai programai ir apie tai turi būti pranešta pretendentui per konsultacijas. Vertintojų instrukcijoje yra 11 lentelė, kuri skirta analizės palengvinimui. Šios lentelės turinio dalis yra paaimama iš studijų programos aprašo. Ši lentelė leidžia greitai sudėstyti kompetencijos įrodymus pagal studijų dalykus.

Pavyzdžiui, kandidatas yra studijavęs techninius dalykus, jo darbo patirtyje yra darbas su elektros įrenginiais, jų eksploatacija, jis vadovauja projektams, geba telkti žmones. Jo duomenų aplanke yra įrašai apie baigtus kursus, atvejų aprašymai, konsultavimo patirties įrodymai. 5 lentelėje visa tai patenka studijų rezultatų grupes ir atitinkamai skirstoma į dalykus.

5 lentelė. Kompetencijų įrodymai ir studijų rezultatai

Data Kandidato vardas, pavardė					
Eil. Nr.	Dalykai	Studijų rezultatai	Pateikti įrodymai	Įrodymų lygio ir turinio atitiktis rezultatams	
				Taip	Ne
1.	Elektrotechnika. Elektriniai matavimai. Elektronikos pagrindai. Automatikos pagrindai ir mikroprocesorinė technika. Elektros mašinos. Elektros įrenginiai ir jų montavimas. Atsinaujinanti energetika. Elektros pavara. Elektros energijos tiekimas. Technologinių procesų automatizavimas ir valdymas. Automatikos mikromašinos. Šakos elektros įrenginiai ir tinklai profesinės veiklos praktika. Šakos elektros įrenginių automatizuotas	Išmanyti elektros įrenginių veikimą ir nustatyti techninius parametrus.	Pateiktas elektros įrenginių eksploatacavimo elektromonterio kvalifikacinis pažymėjimas Žino elektros įrenginius, geba paaiškinti jų veikimą ir pritaikymą.	X	

	valdymas – profesinės veiklos praktika.				
2.	Skaitmeninių technologijų taikymas elektros grandinių valdyje. Automatikos pagrindai ir mikroprocesorinė technika. Elektros pavara. Technologinių procesų valdymas. Technologinių procesų automatizavimas ir valdymas. Pneumo ir hidroautomatika. Automatizavimo sistemų įtaisai. Šakos elektros įrenginiai ir tinklai profesinės veiklos praktika. Šakos - Elektros įrenginių automatizuotas valdymas – profesinės veiklos praktika.	Parinkti elektros įrenginių valdymo ir automatizavimo schemas.			
3.	Inžinerinė grafika. Kompiuterizuotas projektavimas. Elektros įrenginiai ir jų montavimas. Elektros energijos tiekimas. Technologinių procesų automatizavimas ir valdymas. Šakos - Elektros įrenginiai ir tinklai – profesinės veiklos praktika.	Parengti elektros tinklų projektus.	Geba skaityti elektrotechnines schemas ir brėžinius.		
4.	Elektros įrenginiai ir jų montavimas. Elektros įrenginių montavimo praktika.	Parinkti pažangiausias elektros įrenginių montavimo technologijas.	Pateiktas kabelių montuotojo kvalifikacijos pažymėjimas. Turi praktinės patirties montuojant elektros	X	

			įrenginius.		
5.	Elektros įrenginiai ir jų montavimas. Elektros įrenginių montavimo praktika.	Užtikrinti montavimo darbų kokybę.	Pateikti atsiliepimai iš elektros tinklų montavimo įmonių.	X	
6.	Elektros įrenginių techninė priežiūra ir remontas. Techninės priežiūros praktika. Šakos - Elektros įrenginiai ir tinklai – profesinės veiklos praktika.	Nustatyti elektros įrenginių techninę būklę.	Pateiktas elektros įrenginių eksploatavimo elektramonterio kvalifikacinis pažymėjimas. Geba naudotis matavimo ir diagnostikos prietaisais.	X	
7.	Elektros įrenginių techninė priežiūra ir remontas. Elektros energijos tiekimas. Techninės priežiūros praktika. Šakos - Elektros įrenginių automatizuotas valdymas – profesinės veiklos praktika.	Organizuoti elektros įrenginių eksploatavimą.			
8.	Darbo sauga. Techninės priežiūros praktika. Šakos - Elektros įrenginiai ir tinklai – profesinės veiklos praktika. Šakos - Elektros įrenginių automatizuotas valdymas – profesinės veiklos praktika.	Saugiai eksploatuoti elektros įrenginius.	Pateiktas energetikos darbuotojo kvalifikacijos atestatas.	X	
9.	Ekonomikos pagrindai. Vadybos pagrindai. Verslo organizavimas. Teisė. Darbas praktinio mokymo firmoje Baigiamoji praktika.	Analizuoti ir įvertinti verslo aplinką ir galimybes.			
10.	Ekonomikos pagrindai.	Įkurti įmonę			

	Vadybos pagrindai. Verslo organizavimas. Teisė. Įmonės energetinis ūkis. Darbas praktinio mokymo firmoje. Baigiamoji praktika.	(padalinį) ir organizuoti jos veiklą.			
11.	Specialybės kalbos kultūra. Užsienio kalba.	Taikyti įgytas lietuvių kalbos ir užsienio kalbų žinias profesinėje veikloje.			
12.	Sociologija. Socialinė psichologija. Specialybės kalbos kultūra. Užsienio kalba. Darbas praktinio mokymo firmoje	Mokėti bendrauti ir bendradarbiauti, dirbti komandoje.			
13.	Sociologija. Matematika. Fizika. Chemija. Informacinės technologijos. Konstrukcinės ir elektrotechninės medžiagos. Techninė mechanika. Medžiagų technologijų praktika. Darbas praktinio mokymo firmoje.	Taikyti įgytas fundamentaliųjų mokslų žinias profesinėje veikloje.			
14.	Sociologija. Socialinė psichologija.	Suvokti intelektualines, vertybines nuostatas – kūrybiškumą, motyvaciją, atsakomybę.			

Neformaliojo mokymosi pasiekimų vertinimas yra vykdomas palyginant portfolio apraše pateiktus įrodymus su dalykų aprašuose esančiais rezultatais. Iš anksčiau pateiktos lentelės įrašų yra aišku, kad pateiktieji įrodymai gali būti tinkami elektros įrenginių eksploatavimo, praktikų, vadybos pagrindų dalykų sritis. Tada juos atrinkus galima analizuoti pateiktuosius įrodymus ir juos sisteminti, kaip tai yra parodyta kompetencijų vertinimo vieno dalyko ribose lentelėje.

6 lentelė Kompetencijų vertinimas

Data	Kandidato vardas, pavardė					
Eil. Nr.	Elektronikos pagrindai (5 kreditai –134 val.)					
	Dalyko temos	Dalyko rezultatai	Kompetencijos įrodymai	Vertinama pažymiu, kai įrodymų yra virš 50 proc.	Suteikiamas kreditas maks. 75% nuo 5 kreditų	Papildomos studijos
	<p>Įvadas. Elektroniniai prietaisai ir grandinės. Elektronika. Elektroninių prietaisų skirstymas pagal krūvininkų judėjimo aplinką. Pasyvieji prietaisai. Aktyvieji prietaisai. Elektroninė grandinė, parametrai.</p>	<p>Apibrėžti elektronines grandines ir prietaisus, jų charakteristikas.</p>	<p>Geba apibrėžti elektroninės grandinės sąvoką. Žino elektroninių prietaisų klasifikaciją, geba nustatyti jų parametrus.</p>			
	<p>Vakuuminiai ir joniniai prietaisai. Elektrono judėjimas elektriniame lauke, elektronų emisija, elektroninės lempos, elektroninis vamzdis. Joniniuose prietaisuose vykstantys fizikiniai procesai. Savaiminio ir</p>	<p>Apibrėžti elektronines grandines ir prietaisus, jų charakteristikas.</p>	<p>Žino vakuuinius ir joninius prietaisus, jų konstrukciją, veikimą ir panaudojimą.</p>			

	nesavaiminio išlydžio prietaisai.					
	<p>Puslaidininkiniai prietaisai. Puslaidininkiai. Elektronai ir skylės. Krūvininkų generacija ir rekombinacija. Dinaminė pusiausvyra. Puslaidininkių tipai. Srovė puslaidininkyje. p – n sandūra, sandūros tipai. Puslaidininkiniai diodai. Tiristoriai. Dvipoliai tranzistoriai. Vienpoliai tranzistoriai. Optinės elektronikos prietaisai. Praktinis darbas: <i>rezistorių ir diodų voltamperinių charakteristikų tyrimas.</i> Praktinis darbas: <i>dvipolio tranzistoriaus tyrimas.</i> Praktinis darbas: <i>vienpolio tranzistoriaus tyrimas.</i></p>	<p>Analizuoti puslaidininkinių prietaisų konstrukciją, veikimą bei taikymo sritis. Tikrinti, derinti, atlikti bandymus ir matavimus elektroniniuose prietaisuose.</p>	<p>Žino puslaidininkinius prietaisus, geba analizuoti jų parametrus, praktiškai moka juos taikyti elektroniniuose prietaisuose.</p>			

<p>Elektrinio signalo stiprintuvai ir generatoriai. Stiprintuvų apžvalga. Stiprintuvo apibrėžtis, savybės ir naudojimo sritys. Stiprinimo pakopos, pakopų ryšiai. Daugiapakopiai stiprintuvai. Darbo taško parinkimas ir grafinė analizė. BE pakopa. BE pakopa su vienu maitinimo šaltiniu, rezistoriumi emiterio grandinėje. BB pakopa, BK pakopa. Grįžtamieji ryšiai stiprintuvuose. Nuolatinio signalo stiprintuvai. Operaciniai stiprintuvai. Kintamojo signalo stiprintuvai. Galios stiprintuvai. Harmoninių signalų generatoriai. Praktinis darbas: <i>bendrosios bazės stiprintuvo</i></p>	<p>Apibrėžti elektroninių stiprintuvų paskirtį ir savybes. Tikrinti, derinti, atlikti bandymus ir matavimus elektroniniuose prietaisuose.</p>	<p>Geba apibrėžti elektroninio stiprintuvo savybes, žino veikimo principus. Geba panaudoti elektroninius stiprintuvus elektros įrenginiuose.</p>			
---	--	--	--	--	--

	<p><i>tyrimas.</i> Praktinis darbas: operacinio stiprintuvo tyrimas. Praktinis darbas: diferencijuojančio ir integruojančio stiprintuvų tyrimas. Praktinis darbas: kintamo signalo stiprintuvo tyrimas. Praktinis darbas: RC generatoriaus tyrimas. Praktinis darbas: galios stiprintuvo tyrimas.</p>					
	<p>Impulsinio veikimo elektroninės grandinės. Impulso sąvoka. Impulsinės technikos raida. Impulso formos charakteristika. Impulsinių procesų analizės metodai. Tiesiniai ir netiesiniai formuotuvai. Loginiai elementai. Trigeriai. Multivibratoriai. Mikroprocesoriai. Praktinis</p>	<p>Apibrėžti impulsinių grandinių savybes ir panaudojimo sritis. Tikrinti, derinti, atlikti bandymus ir matavimus elektroniniuose prietaisuose.</p>	<p>Geba apibrėžti impulsines grandines, elektrinio impulso parametrus. Geba taikyti elektrotechniniuose prietaisuose.</p>			

	<p>darbas: komparatoriaus tyrimas. Praktinis darbas: multivibratoriaus tyrimas.</p>					
	<p>Elektroniniai maitinimo šaltiniai ir keitikliai. Maitinimo šaltinio sandara. Srovės lygintuvai, filtrai. Tranzistoriniai nuolatinės įtampos keitikliai ir stabilizatoriai. Didelės galios keitikliai. Praktinis darbas: įtampos lygintuvas - daugintuvas. Praktinis darbas: įtampos regulatoriaus-stabilizatoriaus tyrimas. Praktinis darbas: lygintuvo tyrimas.</p>	<p>Apibrėžti elektroninių keitiklių savybes ir panaudojimo sritis. Tikrinti, derinti, atlikti bandymus ir matavimus elektroniniuose prietaisuose.</p>	<p>Žino elektroninių keitiklių veikimo principus, charakteristikas. Geba juos taikyti praktinėje veikloje.</p>			
Su ma						

6. VERTINIMO METODŲ IR KRITERIJŲ PARINKIMAS

Kadangi kiekvienu atveju pasiekimų aplankas yra individualus projektas, jo turinys turi būti analizuojamas atsižvelgiant į programos, kurioje siekiama pripažinimo, studijų rezultatus ir vertinamas pagal atitiktį šiems rezultatams. Kiekvienas neformaliuoju būdu įgytos kompetencijos įrodymas gali būti vertinamas balais nuo nulio iki dešimties pagal atitikties nustatytiems studijų rezultatams laipsnį. Vertinimo balais sistema pateikiama 7 lentelėje.

7 lentelė Vertinimo balai (dalykui „Elektronikos pagrindai“)

Balai	Duomenų išsamumas	Pagrindimas
0– 4 balai	Nėra turimos kompetencijos įrodymų	Įrodymų nepateikta arba jie neatitinka studijų rezultato, pagrindimas nepateiktas arba nereflektuojamas.
5–6 balai	Nepilni, fragmentiški įgytos kompetencijos įrodymai	Žinios – gali pateikti studijų įrodymus, parašyti fragmentišką darbą pagal pateiktą temą. Žino 1-2 pagrindinius gebėjimus. Neturi įrodymų, kad praktikoje juos naudojo. Bando analizuoti atkirus prietaisus, bet sunkiai pastebi klaidas. Sunkiai formuluoja išvadas. Fragmentiškai žino kai kuriuos prietaisus. Žino pagrindinius elektroninius prietaisus, geba juos taikyti praktiškai.
7–8 balai	Adekvatūs kompetencijos įrodymai	Įrodymai pateikiami tvarkingai, be klaidų ir neatitikimų, bet įrodymų informacija apima tik bazinius kompetencijos reikalavimus, pateikiamiems įrodymams trūksta išsamumo ir sistemiskumo. Turi įrodymų, kad praktikoje naudojo įgytus gebėjimus. Gebą analizuoti elektroninius prietaisus. Moka daryti išvadas.
9–10 balų	Stiprūs turimos kompetencijos įrodymai	Įrodymai pateikiami tvarkingai, nuodugniai parodo turimų kompetencijų ryšį su studijų rezultatais, pasižymi integralumu ir sistemiskumu. Visi pateikiami įrodymai išsamūs ir pagrįsti faktais. Žino elektroninius prietaisus. Geba analizuoti jų parametrus ir veikimą. Moka praktiškai naudoti elektroninius prietaisus praktinėje veikloje. Turi įrodymų, kad praktikoje juos naudojo.

Vertinant kompetencijas pagal aplanką, gali kilti klausimų, kuriems spręsti yra rengiamos konsultacijos. Jų metu pateikiami klausimai, kurie fiksuojami patikslinimo konsultacijų

lentelėje, taip pat aiškinamasi, ar yra naujų kompetencijų įrodymų, ar teisingai suprasti pateiktieji, ar kandidatas sutinka su pirminiu vertinimu. Kandidatas turėtų pasirašyti konsultavimo lape.

8 lentelė Konsultavimo lapas

Papildomi klausimai	Kandidato vardas, pavardė
1.	1 atsakymas
2.	2 atsakymas
3.	
Išvada dėl tolimesnio vertinimo arba vertinimo nutraukimo	
Vertintojas (vertintojai) _____	
Kandidatas – sutinku, nesutinku (pabraukti)	

Esant reikalui arba kandidatui prašant galima skirti praktines užduotis. Užduotys turėtų būti skirtos papildomai informacijai apie kandidato gebėjimus gauti. Praktinės užduoties įvykdymo rezultatai gali papildyti vertinimo rezultatus. Tuo atveju vertinimai gali būti koreguojami.

9 lentelė Užduoties įvykdymas

Užduoties pavadinimas	Kandidato vardas, pavardė	
	Užduoties įvertinimas (balai ar kiti įvertinimai pagal dalyko reikalavimus)	Pademonstruoti gebėjimai, žinios, nuostatos
1.		
2.		
3.		
Išvada dėl tolimesnio vertinimo arba vertinimo nutraukimo		

Vertintojas (vertintojai) _____

Data _____

Kilus neaiškumų ir neradus atsakymų per konsultaciją gali būti tikslinga kreiptis į trečiuosius asmenis, kurie galėtų patvirtinti kandidato teiginius ar suteikti papildomos

informacijos. Kreipimosi į trečiuosius asmenis tikslas turėtų būti praplėsti kandidato įrodymų turinį ar patikslinti įrašus, gauti naujų įrodymų, kuriuos praleido pats kandidatas.

10 lentelė. Trečiųjų asmenų įrodymai

Kreipimosi į trečiuosius asmenis klausimas	Kandidato vardas, pavardė	
1.		
2.		
3.		
Išvada dėl gautos informacijos tinkamumo įtraukti į įrodymus		

Vertintojas _____

Data _____

7. BAIGIAMASIS ĮVERTINIMAS IR PRIPAŽINIMAS

Šis pripažinimo etapas yra sudėtingiausias, nes reikia atlikti keletą veiksmų, kurie turi būti tikslūs ir gerai apsvarstyti.

Pagal pirminio vertinimo ir papildomų informacijos šaltinių rezultatus yra atrenkami studijų dalykai, kurie koresponduoja su pateiktais įrodymais. Šio vertinimo metu yra nustatoma įrodymų vertė balais ir kreditais. Vertinimo lentelių skaičius priklauso nuo dalykų, kuriems yra pateikti įrodymai, skaičius.

Bendra pripažinimo lentelė apima visus dalykus, kuriems yra pripažįstamos neformalioju būdu įgytos kompetencijos. Šį pripažinimą turėtų autorizuoti pripažinimo komiteto pirmininkas ir ji būtų pagrindas sudarant adaptuotą studijų planą kandidatui.

11 lentelė. Neformaliojo mokymosi būdu įgytų kompetencijų pripažinimas

Kandidato vardas, pavardė				
Eil. Nr.	Studijų dalykai	Dalyko kreditai*	Vertinimo metu suteikta kreditų įrodymams*	Įrodymų įvertinimas balu
		5	3	
Suma				

Pastaba – sumuojamos tik žvaigždute pažymėtos skiltys.

Pareigos, vardas, pavardė _____
Neformalioju būdu įgytų kompetencijų pripažinimo komiteto pirmininkas

8. VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO REFLEKSIJA

Pripažinimo procese vyksta daug įvairių dalykų: bendravimas su kandidatu, programos analizė, komunikacija su trečiaisiais asmenimis, darbas grupėje, sprendimų priėmimas. Todėl siekiant užtikrinti kokybę taikoma pripažinimo proceso refleksija – priemonė, kurią tinkamai panaudojus gali turėti naudos ir studijų įstaiga, ir studentai. Refleksijos forma gali būti tobulinama, tačiau be jos būtų sunku kalbėti apie pripažinimo tobulinimą.

Vertintojai pasibaigus vertinimo procesui aprašo įgytas patirtis ir nusistato veiklos tobulinimo uždavinius.

12 lentelė. Patirtis, įgyta pasirengimo, vertinimo ir pripažinimo procesuose

Konsultavimo proceso apibūdinimas
– Kaip apibūdintumėte vertintojų ir kitų darbuotojų tarpusavio bendravimą ir supratimą?
–
–
–
–
– Kandidatas neaiškumą priežastis bandė suversti tretiesiems asmenims.
–
–
–
– Klausiausi kandidato, apibendrindavau jo teiginius ir leidau jam sutikti arba nesutikti.
–
–
–
–
– Kiek sugebėjau, buvau empatiškas, atidus ir pagarbus.
–
–
–

13 lentelė. Naujos žinios

Ką apie tai žinojote iki vertinimo ir pripažinimo?
– Klausymasis ir atsakinėjimas yra labai efektyvi žmonių skatinimo kalbėti apie esamą situaciją priemonė.
–
–
–
– Dėl savo klaidų žmonės mėgsta kaltinti kitus ir juose ieškoti priežasčių.
–
–
–

– Skatinant žmones nuoširdžiam pokalbiui apie juos svarbu pagarba, empatija.

–

–

–

–

– Esu gana geras klausytojas.

–

–

–

–

– Suprantu, kad galima padėti tik tiek, kiek leidžia situacija ir mano pareigos.

–

–

–

– Ne aš turiu spręsti klientų problemas, tai daryti turi jie patys.

–

–

–

–

14 lentelė. Nauji įgūdžiai

Ką darytumėte geriau dabar, kai įgijote patirties?

– Įsitikinau, kad klausymasis ir atsakinėjimas padeda žmonėms labiau susigaudyti situacijoje.

–

–

–

– Galiu užduoti atvirus klausimus, kurie skatina atvirumą.

–

–

–

– Moku nustatyti pagalbos ribas.

–

–

–

– Galiu drąsiai prašyti pagalbos, jei matau, kad negaliu išspręsti klausimo.

–

–

–

– Nesijaučiu galintis išspręsti žmonių problemas.

–

–

– Išlieku blaiviai mąstantis ir atidus, kai susiduriu su problemomis.

15 lentelė. Programos analizės patirtis

<p>Ką apie tai žinojote iki vertinimo ir pripažinimo?</p> <ul style="list-style-type: none">– Analizuojama patirtis įgyta analizuojant dalykų rezultatus ir temas bei jų derėjimą su neformaliojo mokymosi pasiekimų įrodymais.–––

16 lentelė. Patirties pritaikymas

<p>Kur pritaikytumėte įgytą patirtį?</p> <ul style="list-style-type: none">– Skatinčiau darbo koordinavimą ir profesinio orientavimo įtraukimą.––– Jaučiuosi labiau sustiprėjęs ir galėčiau imtis kitų darbų.––– Galėčiau...–
--

LITERATŪRA

1. G. Arbutavičius, O. Mockevičienė, O. Gurskinė, O. Petronienė, S. Grigaravičiūtė, T. Jovaiša. Neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo metodologija. - Panevėžys: Smalta, 2012.
2. Kandidato (siekiančio įvertinti neformaliai ir savaiminiu būdu įgytas kompetencijas) parankinė knyga. – Kaunas: Kompetencijų centras, Vytauto Didžiojo universitetas, 2008.
3. N. Burkšaitienė, J. Šliogerienė. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimas ir pripažinimas aukštojo mokslo institucijoje. Taikomasis mokslo darbas. – Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidyba, 2012.
4. O. Gurskinė, T. R. Jovaiša, S. Montvilaitė, O. Petronienė. Neformaliuoju būdu įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas. Vertintojų instrukcija. - Panevėžys: Smalta, 2012.
5. O. Malinauskienė. Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų psichologijos pasiekimų vertinimo metodika. Metodinė priemonė.- Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidyba, 2012.
6. R. Jančaitytė. Neformaliuoju ir savaiminiu būdu įgytų socialinio darbo pasiekimų vertinimo metodika. Metodinė priemonė.- Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidyba, 2012.
7. Žemaitijos kolegijos Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas, 2013.

PRIEDAI

1 priedas. Kandidato prašymas

.....
(Vardas ir pavardė, asmens kodas)

.....
(Gyvenamoji vieta)

.....
(Tel. numeris, el. paštas)

Jei asmuo studijuoja
(Fakultetas)

.....
(Programos pavadinimas, studijų forma)

Žemaitijos kolegijos

.....fakulteto dekanui

PRAŠYMAS

(prašymo data)

Prašau įvertinti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytus mokymosi pasiekimus, pripažinti kompetencijas ir nustatyti jų vertę studijų kreditais pagal pateikiamus kompetencijų įgijimo įrodymus.

(Vardas ir pavardė, parašas)

3 priedas. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų
įvertinimo ir įskaitymo kortelė

TVIRTINU:

ĮSKAITYTI

NEĮSKAITYTI

Žemaitijos kolegijos..... fakulteto dekanas

(vardas, pavardė, parašas, data)

.....
(vardas, pavardė, parašas, data)

.....
(Studijų programos pavadinimas / asmens kodas, jei nestudijuoja Žemaitijos kolegijoje)

**Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo ir
dalykų įskaitymo kortelė**

Eil. Nr.	Įskaitomas studijų dalykas	Kreditai	Įvertinimas	Data	Vertintojai	
					Vardas, pavardė	Parašas
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

4 priedas. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų aplanko vertinimo forma

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų aplanko vertinimo forma

Kandidatas: _____

Vertintojai: _____

Pateikimo vertintojams data: _____

Galutinės vertinimo išvados data: _____

Vertinamas dalykas: _____

Studijų dalyko rezultatai	Vertinamos žinios, supratimas, gebėjimai, kompetencijos	Dokumentai / įrodymai	Įvertinimas

Kandidatui skiriamas papildomas vertinimo metodas: _____

Papildomo vertinimo data ir laikas: _____

Galutinė vertinimo išvada: _____

Kandidatas _____

(parašas) (vardas, pavardė)

Vertintojai _____

(parašas) (vardas, pavardė)

(parašas) (vardas, pavardė)

5 priedas. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo pokalbio metu forma

Neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo pokalbio metu forma

Kandidatas _____

Vertintojai _____

Data _____

Vertinamas dalykas _____

Studijų dalyko rezultatai	Pokalbio metu vertinama	Įvertinimas
	1. 2. 3.	
	1. 2. 3.	

Galutinė vertinimo išvada _____

Kandidatas _____

(parašas) (vardas, pavardė)

Vertintojai _____

(parašas) (vardas, pavardė)

(parašas) (vardas, pavardė)

ŽEMAITIJOS KOLEGIJA

RIETAVO FAKULTETAS

ELEKTROS ĮRENGINIŲ EKSPLOATAVIMO PROFESINIO BAKALAURO
STUDIJŲ PROGRAMA

STUDIJŲ DALYKAS

.....

**APLANKAS – NEFORMALIUOJU IR SAVAIMINIU BŪDU ĮGYTŲ
MOKYMO SI PASIEKIMŲ REGISTRAS**

Parengė

Vardas Pavardė

RIETAVAS
2014

GYVENIMO APRAŠYMAS
(CURRICULUM VITAE)

ASMENINĖ INFORMACIJA	
Vardas	
Pavardė	
Adresas	
Telefonas	
Mob. telefonas	
El. pašto adresas	
Pilietybė	
Gimimo data	
KANDIDATAVIMO TIKSLAS	<i>Nurodykite kandidatavimo motyvus</i>
PROFESINĖ VEIKLA	<i>Informaciją pateikite pradėdami nuo paskutinės darbovietės</i>
Data (nuo – iki)	
Profesija arba pareigos	
Pagrindinės veiklos ir atsakomybės	
Darbovietės pavadinimas ir adresas	
Darbovietės veiklos sritis arba ūkio šaka	
IŠSILAVINIMAS IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS	<i>Čia pateikite informaciją apie baigtą mokymąsi, kurio metu įgijote kvalifikaciją Pradėkite nuo paskutiniojo.</i>
Data (nuo –iki)	
Kvalifikacija	
Pagrindiniai dalykai, profesiniai gebėjimai	
Istaigos, kurioje įgytas išsilavinimas, pavadinimas ir tipas	
ASMENINIAI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	
Gimtoji kalba	

Kitos kalbos Įsivertinimas (Įrašykite kalbas)	Pastaba: toliau lentelėje įvertinkite savo užsienio kalbų mokėjimą. Naudokitės įsivertinimo skale, kurią parengė Europos taryba, norėdama padėti patiems įsivertinti užsienio kalbos mokėjimą, t.y. supratimą, kalbėjimą ir rašymą.				
	Supratimas		Kalbėjimas		Rašymas
	Klausymas	Skaitymas	Bendravimas žodžiu	Informacijos pateikimas žodžiu	
SOCIALINAI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Pvz., gebėjimas dirbti komandoje, vadovauti žmonėms, dalyvavimas visuomeninių organizacijų veikloje.				
ORGANIZACINIAI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Pvz., koordinavimas ir administravimas, dalyvavimas projektuose ir pan.				
TECHNINIAI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Pvz., nurodyti gebėjimą dirbti su įvairia įranga, mašinomis ir pan.				
DARBO KOMPIUTERIU GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Pvz., mokėjimas naudotis „Microsoft Office“ programomis				
MENINIAI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Pvz., dizainas, muzika, literatūra.				
KITI GEBĖJIMAI IR KOMPETENCIJOS	Gali būti nurodomi pomėgiai, sportas, pareigos įvairiose visuomeninėse organizacijose ir pan.				
VAIRUOTOJO PAŽYMĖJIMAS	Nurodykite, ar turite vairuotojo pažymėjimą, jei taip- kokios kategorijos transporto priemonės vairuojate.				
ASMENYS, KURIE GALI SUTEIKTI INFORMACIJOS APIE JUS ARBA JUS REKOMENDUOTI	Nurodykite buvusių ir / ar esamų darbdavių, dėstytojų ar kitų aukštesnes pareigas einančių asmenų, kurie galės gerai atsiliiepti apie Jus ir patvirtinti Jūsų išvardytas kvalifikacijas ir kompetencijas, pavardes, vardus, instituciją, kurioje jie dirba, jų užimamas pareigas, tel. numerius ir / ar el. pašto adresus.				
PAPILDOMA INFORMACIJA	Pateikite visą kitą informaciją, kuri Jūsų manymu, yra svarbi. Pvz., narystė politinėse organizacijose; karinės prievolės atlikimas, šeiminei padėtis ir t. t.				

8. priedas. Dalyko studijų rezultatų ir kandidato mokymosi pasiekimų bei jų įrodymų lentelė

Dalyko studijų rezultatai ir kandidato mokymosi pasiekimai bei jų įrodymai.

Studijų dalyko rezultatai*	Turimi kandidato mokymosi pasiekimai **	Mokymosi pasiekimų įgijimo forma***	Įrodymai apie kandidato mokymosi pasiekimus****	Įrodymą patvirtinančio dokumento vieta aplanke*****

* Elektros įrenginių eksploatavimo studijų programos apraše surandamas tas dalykas, kurio įvertinimą norima gauti, išnagrinėjami to dalyko studijų rezultatai ir į lentelę įtraukiami tie dalyko rezultatai, kurių įvertinimo tikimasi.

** Vadovaujantis studijų programos ir studijų dalyko aprašais nurodoma, kokios asmeninės savybės, žinios, įgūdžiai ir gebėjimai yra įgyti.

*** Darbinėje aplinkoje įgyti mokymosi pasiekimai žymimi raide **D**, pasiekimai, įgyti savaime – **S**, pasiekimai, įgyti mokantis neformaliuoju būdu, žymimi raide **N**.

**** Pateikiami visi turimi įrodymai apie mokymosi pasiekimus.

***** Nurodoma mokymosi pasiekimą patvirtinančio dokumento vieta aplanke (1 priedas, 2 priedas ir t. t.)

Mokymosi pasiekimų taksonomija (vadovaujantis R. Carter)

Asmeninės savybės	Protinės charakteristikos	Požiūriai ir vertybės	Asmenybės bruožai	Dvasios savybės	Būseną
	Atvirumas Kūrybiškumas Vaizduotė	Daiktai Savasis ego Žmonės Grupės Idėjos	Principingumas Iniciatyvumas Stropumas Emocingumas Prisitaikymas	Supratimas Atsakas	
Igūdis	Protiniai igūdžiai	Informaciniai igūdžiai	Veiklos igūdžiai	Socialiniai igūdžiai	Veikimas
	Organizavimas Analizė Vertinimas Sintezė	Gavimas Informacijos užrašymas Įsiminimas Perdavimas	Fizinė veikla Sprendimų priėmimas Problemos sprendimas	Bendradarbiavimas Lyderystė Derybos ir įtikinėjimas Pokalbis	
Žinios	Faktinės žinios		Patirties žinios		Žinojimas
	Faktai Struktūros Procedūros Konceptijos Principai				

Refleksijos forma

REFLEKSIJA
Įgytų asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių aprašymas
IVADAS
I. DARBO PATIRTIS
Refleksija
II. MOKYMO SI NEFORMALIUOJU BŪDU PATIRTIS
Refleksija
III. MOKYMO SI SAVAIMINIŲ BŪDU PATIRTIS
Refleksija
IV. PAGRINDIMAS KREDITAMS GAUTI
LITERATŪRA

Refleksijos pavyzdys (pagal Malinauskienę, 2012)

REFLEKSIJA
Įgytų asmeninių savybių, įgūdžių ir žinių aprašymas
ĮVADAS
<p>Norėdama įrodyti, kad turiu žinių, atitinkančių studijų dalyką, ir siekdama gauti 3 kreditus, savo darbo patirtį suklasifikavau į atskiras aprašomąsias dalis. Šis aprašymas išsamiai atskleis patirtį, kurią įgijau dirbdama, baigusi Įgytą patirtį vertinu labai kritiškai ir išsamiai. Prieduose pateikiu išsamius įgytos patirties įrodymus: sertifikatus, santraukas, savo projektinės veiklos analizę.</p>
I. DARBO PATIRTIS
<p>Mano patirtis susijusi su sportu – baigiau specializuotus sportininkų mokymo kursus, dirbau mokykloje fizinio lavinimo mokytoja,</p> <p>Vadovavau sporto centrui „“.</p> <p style="text-align: center;">Refleksija (savianalizė)</p> <p>Sporto centro „“ misija – padėti kiekvienam suprasti, kad sveikas kūnas – raktas į visavertį gyvenimą. Ir nesvarbu, koks esi, mes padėsime tau sukurti save. Šis sporto klubas didžiausias Klubas klientui siūlo aerobiką, lengvąjį kultūrizmą, Rytų kovos menus, plaukimą ir treniruotes treniruočių salėje, taip pat gausybę laisvalaikio ir poilsio po sunkios darbo dienos reikalingų pramogų: vandens pramogas, poilsį pirčių kompleksuose, galimybę atsigavinti mėgstamu gėrimu vandens ir sporto baruose, masažo ir sveikatingumo paslaugas, grožio procedūras.</p> <p>Kai pradėjau vadovauti šiam sporto klubui, suformavau viziją – sukurti analogiškų klubų tinklą visoje Lietuvoje. Suprasdama, kad svarbiausias dalykas – kliento poreikiai, lūkesčiai ir gera savijauta, kurdama sporto klubą investavau lėšas taip, kad į jį atvykę lankytojai galėtų mėgautis visais įmanomais malonumais, kurių gausa skatintų klientą nuolat sugrįžti. Pas mus kasdien apsilanko iki 1 500 aktyvaus gyvenimo mėgėjų.</p> <p>„ Mes dažnai analizuojame mokymosi pasiekimus, tikėdamiesi tinkamai išspręsti darbo problemas, bet dažniausiai tesugebame pernelyg kritiškai reaguoti į kolegų patirtį. Juk svarbu vertinti perspektyvas, kurios gali pakeisti pasaulį ir mus pačius“. (Mezirow, 1990)</p> <p>Po studijų galėjau tinkamai įvertinti galimybes panaudoti turimas žinias. Tačiau rinkos sąlygos neleido aktyviai investuoti į savo gebėjimus, todėl daugelis darbų, kuriuos dirbau, tapo rutininiais. Nepaisant to, mano požiūris į daugelį verslo ir socialinių dalykų nusistovėjo ir turėjo galimybę susiformuoti.</p> <p>Įkūrusi sporto centrą vienos vidurinės mokyklos salėje, paramos susilaukiau mažai – tokiam centrui atsirasti priešinosi mokinių tėvai. Klubo lankytojai buvo 26–30 metų vyrai.</p>

Žmonės nesuprato, kad sportas reikalingas ne tik rezultatams, bet ir poilsiui.

Įvertinus galimybę, kad naudingiau, kai į sporto klubą gali užsukti visa šeima, persikėlėme į naujas patalpas, kur buvo baseinas, pirtis, grožio kabinetas, vaikų kambarys. Nuo tada į sporto klubą galėjo ateiti visa šeima. Teko samdyti didesnę, profesionalesnę darbuotojų komandą. 2005 m. persikėlėme į dar didesnes patalpas, kuriose galėjome suteikti dar didesnę paslaugų kompleksą.

II. MOKYMOŠI NEFORMALIUOJU BŪDU PATIRTIS

Lankiau įvairius kursus, seminarus, konferencijas (žr. priedą) ... Tai padėjo įgyti man žinių ir įgūdžių, reikalingų

Refleksija (savianalizė)

Vadovavimas sporto klubui išmokė mane daugelio strateginių ir vadybinių dalykų – planuoti, numatyti, analizuoti rinką, bendrauti ir bendradarbiauti su žmonėmis, atrinkti personalą, Įgijau žinių, gilinausi į teorines abstrakcijas ir patarimus, lankiau kursus, todėl dabar savarankiškai galiu:

- sukurti verslo planą,
- parengti darbo planus,
- konsultuoti kuriant verslo planą,
- suprasti finansavimo planavimo, kontrolės ir audito metodus ir būdus,
- taikyti tokius vadybinius sugebėjimus, kaip,
- suburti sėkmingai ir perspektyviai dirbančią 20 žmonių komandą.
-

III. MOKYMOŠI SAVAIMINIU BŪDU PATIRTIS

Mano darbas glaudžiai susijęs su tokiais strateginio valdymo komponentais, kaip

Refleksija (savianalizė)

Koncepcija

„Dažniausiai verslo galimybės žmogui atveria saviraiškos galimybes. Kiek jomis žmogus linkęs pasinaudoti? (Marsick, 1990).

Galimybė laiku išvelgti naujas verslo rinkas gali lemti Naujų poilsio galimybių ir būdų paieška leido susipažinti su Strateginis verslo planas leido

Kaip rašo Wolfenden (1960) „galimybė kurti ir eksperimentuoti leidžia“

Sporto klubo perorganizavimas leido Be abejo, reikėjo vertinti pavojus, tokius kaip Pvz., konkurentai

Peteris Senge organizacijų vadybos klasikiniame vadovylyje „Organizacijų mokymasis“ primena mums, kad pažinimo procesas Ši tiek praktinė, tiek

teorinė abstrakcija leidžia praktikos pasiekimus vertinti kaip (Handy, 1994).

Strateginio valdymo koncepcijos ir praktika leidžia

Tęsdama savo asmeninį indėlį mokantis naujų idėjų ir apibendrinama gebėjimus, kuriuos įgijau šią patirtį vertinu kaip

Kaip See Saws rašo, „Tai priklauso nuo gyvenimo kokybės poreikių. Jei mes žinotume, kaip ir kodėl kažkas atsitinka,“(Handy, 1994).

Jei sėkmę lemia, tai finansinės operacijos Saugumas, bendradarbiavimas, išvalga, lemia verslo sėkmės ateitį. Tenka pripažinti, kad daugeliu atvejų galima būtų taikyti ir, kas leistų veiklą vykdyti dar efektyviau.

IV. PAGRINDIMAS KREDITAMS GAUTI

Apibendrinant visas aprašomąsias dalis, galima įvertinti mano gebėjimus, asmenines savybes ir įgūdžius. Remdamasi tuo, kas išdėstyta siekiu gauti bakalauro studijų dalyko „Strateginis valdymas“ 4 kreditus.

Galiu įrodyti, kad mano gebėjimai yra šie:

1. galiu apibūdinti strateginį valdymą kaip,
2. analizuoju sistemas ir procedūras,
3. pateikiu darbų,
4. galiu paaiškinti finansinių operacijų privalumus,
5. suvokiu vadybos informacijos sistemą,
6. apibendrinau informaciją, idėjas, rinkos tyrimus,
7. paskelbiau analitinę publikaciją apie riziką,
8.

LITERATŪRA

1. Handy, C.1994. The Empty Raincoat, Hutchinson.
2. Marsick, V.J. 1990. Action Learning and Reflection in the Workplace.
3. Mezirow, J. and Associates. 1990. Fostering Critical Reflection in Adulthood. Jossey- bass, California.

Išleido ir spausdino UAB „Riprosetas“
J. Janonio g. 3, 35101 Panevėžys
www.riprosetas.com